HYRESAVTAL

AB Transitio – Länstrafiken i Västerbotten AB

avseende fordonstyp Regina

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Hyresobjektet ... 3

2 Defintioner ... 3

3 Trafikeringsområde ... 4

4 Avtalstid ... 4

5 Leverans till Hyrestagaren och besiktning vid hyresperiodens början ... 4

6 Äganderätt ... 4

7 Hyrestagarens ansvar och åtaganden ... 5

8 Uthyrarens ansvar och åtaganden ... 8

9 Parternas samverkan ... 9

10 Avlämnande/överlämning ... 9

11 Hantering av önskad förändring av Hyresobjekt ... 10

12 Installation av viss utrustning ... 10

13 Besiktning under hyresperioden ... 10

14 Dokumentation, föreskrifter och rutiner ... 10

15 Garanti och tillhörande frågor ... 11

16 Utbildning ... 11

17 Hyra samt andra avgifter ... 12

18 Ändring av Hyra ... 12

19 Betalning ... 13

20 Hyrestagarens rätt till ersättning för kostnader ... 13

21 Avstående från ytterligare anspråk ... 13

22 Underuthyrning och upplåtelse m.m. ... 14

23 Förlust av eller skada på Hyresobjekt, HVK mm ... 14

24 Skada orsakad av Hyresobjekt ... 15

25 Försäkring 15

26 Ansvarsbegränsningar 16

27 Force majeure 16

28 Uthyrarens rätt att överlåta Avtalet eller Hyresobjekt 16

29 Avtalets upphörande 16

30 Återställande och återlämnande av Hyresobjekt 18

31 Efterställningsvillkor 18

32 Ändrade ägarförhållanden 18

33 Meddelanden 19

34 Kontaktuppgifter 19

35 Sekretess 19

36 Tillägg eller ändringar 19

37 Tillämplig lag 19

38 Tvist 19

39 Avtalshandlingar och tolkningsregler 20

Detta hyresavtal är träffat **mellan**

(1) AB Transitio, org. nr. 556033-1984, Drottninggatan 92, 6 tr, 111 36 Stockholm, ("**Uthyraren**"), och

(2) Länstrafiken i Västerbotten AB, org.nr. 556071-4478, Box 134, 921 23 Lycksele ("**Hyrestagaren**").

Uthyraren och Hyrestagaren benämns i det följande var för sig som "**Part**" eller gemensamt som "**Parterna**".

1 Hyresobjektet

Uthyraren hyr enligt villkoren i Avtalet ut hyresobjekten enligt **Bilaga 1** ("**Hyresobjekten**") till Hyrestagaren.

Till Hyresobjekten hör viss tillgång till högvärdeskomponenter enligt **Bilaga 3** och viss möjlighet att erhålla tillgång till Ersättningsfordon (se Bilaga 1).

2 Defintioner

Begreppen nedan ska i detta Avtal ha följande innebörd

Begrepp	**Innebörd**
Aktieägaravtal	det vid var tidpunkt gällande avtalet mellan Aktieägarna i AB Transitio
Aktieägare	ska ha samma innebörd som definitionen i Aktieägaravtalet
Avtal/et	detta hyresavtal inklusive bilagor, såsom de ändras, tilläggs eller kompletteras vid var tid
Dokumentation	de handlingar som fordonsleverantören eller annan har utfärdat, och som Uthyraren har tillgång till, och som avser, men är inte begränsat till, teknisk dokumentation rörande fordon, underhållsdokumentation och beskrivning av tekniskt gränssnitt.
Ersättningsfordon	avser sådant fordon som inte ingår i den normala driften hos någon hyrestagare och som vid tillgång kan nyttjas istället för hyrestagares hyresobjekt under tid då Uthyrarens Underhåll eller liknande genomförs på hyresobjekt
Godkänd Hyrestagare	ska ha samma innebörd som definitionen i Aktieägaravtalet
Hyra	den ersättning som ska utgå i enlighet med avsnitt 17 nedan och Bilaga 2
HVK	högvärdeskomponent
Järnvägslagen	Järnvägslagen (2004:519)
Kollektivtrafiklagen	lag (2010:1065) om kollektivtrafik
Konstruktionsbrist	brist i fordonets grundkonstruktion. Dock inte fel/brist som beror på handhavandefel, icke-fackmannamässigt utfört underhåll, underhåll som inte utförts i enlighet med underhållsinstruktioner eller normalt bruksslitage. Inte heller fel/brist som uppkommer på grund av nyttjande i strid med fordons/komponents ändamål eller vid nyttjande som går utöver normal drift.
Underhållsansvarig	

enhet	Den som enligt Järnvägslagen är den organisation eller företag som är ansvarigt för ett järnvägsfordons underhåll (Entity in Charge of Maintenance (ECM)).
Uthyrarens Underhåll	utgör ett samlingsbegrepp för sådana åtgärder som Uthyraren enligt detta Avtal ansvarar för att utföra, själv eller genom anlitande av annan, avseende tungt underhåll, upprustningar, ombyggnationer och ändringsarbeten.
Ägaren	annan än Uthyraren som äger Hyresobjekt, t ex finansiär

3 Trafikeringsområde

Hyresobjekten ska trafikera följande regioner/områden: Norrbottens län, Västerbottens län, Västernorrlands län och Jämtlands län.

4 Avtalstid

4.1 Detta Avtal gäller från och med den dag då Parterna undertecknat Avtalet till och med den senaste tidpunkt som framgår av Bilaga 1 avseende något Hyresobjekt.

4.2 Om Avtalet inte sägs upp till utgången av avtalstiden och med iakttagande av 12 månaders uppsägningstid är Avtalet förlängt för perioder om 5 år var gång.

4.3 I det fall Avtalet förlängs på grund av utebliven uppsägning, äger Uthyraren alltid rätt att när som helst säga upp Avtalet med iakttagande av tolv (12) månaders uppsägningstid.

5 Leverans till Hyrestagaren och besiktning vid hyresperiodens början

5.1 Hyresobjekten ställs till Hyrestagarens förfogande vid tidpunkt och plats enligt särskild överenskommelse. Hyrestagaren ansvarar för erforderliga transporter i anslutning till leveransen.

5.2 Ansvaret för Hyresobjekt övergår till Hyrestagaren vid tidpunkt som framgår av avsnitt 10.

5.3 Uthyraren ska i omedelbar anslutning till hyrestidens början besiktiga Hyresobjektet samt upprätta dokumentation om Hyresobjektets status. Hyrestagaren ska närvara vid och medverka till besiktningen samt ta del av Uthyrarens besiktningsdokumentation. Hyresobjekten levereras till Hyrestagaren med underhållstatus som framgår av upprättad besiktningsdokumentation.

5.4 Parterna ska, i förekommande fall, se till att avlämnande hyrestagare närvarar och medverkar till statusbesiktningen.

6 Äganderätt

6.1 Uthyraren eller Ägaren äger Hyresobjekten.

6.2 Hyrestagaren förvärvar ingen äganderätt till Hyresobjekten genom Avtalet. Efterställningsvillkor gäller och framgår av avsnitt 31.

6.3 Hyresobjekten ska på lämpligt sätt av Hyrestagaren förses med uppgift om Uthyrarens eller Ägarens äganderätt, om Uthyraren så begär.

6.4 Äganderätten till utbytta, ändrade och kompletterade delar tillfaller Uthyraren/Ägaren. Dessa ska således inte monteras bort/återställas vid återlämnandet av Hyresobjekten.

7 Hyrestagarens ansvar och åtaganden

7.1 Hyrestagarens generella ansvar

7.1.1 Hyrestagaren ska, på egen bekostnad, väl vårda Hyresobjekten och iaktta vad Avtalet stadgar, så att dessa under hela hyresperioden är i gott skick samt i allt väsentligt i motsvarande skick som när Hyresobjekten ställdes till Hyrestagarens förfogande.

7.1.2 Det ansvar som åligger Hyrestagaren framgår, förutom av detta avtalsdokument, framförallt av **Bilaga 3** till detta Avtal. I **Bilaga 3** anges de olika gränssnitt som gäller för Uthyraren, Hyrestagaren, operatör, underhållare och andra parter som arbetar med eller handhar Hyresobjekten.

7.1.3 Det är Hyrestagarens ansvar att tillse att dennes operatörer, underhållsleverantörer eller andra relevanta leverantörer får del av **Bilaga 3** till Avtalet samt att tillse och följa upp att Avtalet efterlevs av både Hyrestagaren själv och dennes leverantörer. Det är vidare Hyrestagarens ansvar att tillse att relevanta personer inom Hyrestagaren är väl insatta i vad **Bilaga 3** stadgar samt att överföra relevanta ansvarsområden till Hyrestagarens leverantörer (genom avtal eller på annat sätt).

7.1.4 Hyrestagaren ansvarar gentemot Uthyraren för alla de åtaganden och skyldigheter som stadgas i Avtalet avseende Hyrestagarens ansvar, oavsett om det är Hyrestagaren eller någon av Hyrestagaren anlitad leverantör som har genomfört åtagandet.

7.2 Nyttjande och handhavande av Hyresobjekten

7.2.1 Hyrestagaren får endast med Uthyrarens skriftliga medgivande i förväg:

(i) Nyttja Hyresobjekten för trafik i andra regioner/områden än de i Avtalet angivna, vilket innebär att Hyresobjekten inte får förflyttas utanför angivna regioner/områden utöver vad som krävs för att uppfylla detta Avtal.

(ii) Helt eller delvis, överlåta Avtalet eller rättighet eller skyldighet under Avtalet på annan eller genom avtal med annan förfoga över rätt till Hyresobjekten (exempelvis genom pantsättning och försäljning).

(iii) Uthyra eller på liknande sätt förfoga över Hyresobjekten.

(iv) Förse Hyresobjekten med egen eller annans utrustning eller förändra Hyresobjekten.

(v) Förflytta Hyresobjekten utanför Sveriges gränser.

7.2.2 Hyrestagaren får inte använda Hyresobjekten utan att ha förvissat sig om att de vid användandet uppfyller alla lagar, författningar och myndighetskrav beträffande utrustning, skyddsanordning, försäkring etc och att Hyresobjekten nyttjas i enlighet med gällande lagar, författningar och föreskrifter för järnvägsverksamhet samt att erforderliga tillstånd och godkännanden för sådan verksamhet inhämtats.

7.3 Hyrestagarens ansvar för underhåll

7.3.1 Parternas respektive underhållsåtagande framgår av **Bilaga 3**. Hyrestagaren ansvarar för allt underhåll som inte Uthyraren eller annan uttryckligen svarar för enligt Avtalet.

7.3.2 Hyrestagaren ansvarar för underhåll av HVK på samma sätt som för underhåll av Hyresobjekt då Hyrestagaren har dessa i sin besittning. Det åligger således Hyrestagaren att upparbeta HVK, som ersatts, och återsända sådan till anvisad plats, i enlighet med **Bilaga 3**.

7.4 Hyrestagarens bristande skötsel och underhåll

7.4.1 Uthyraren kan ålägga Hyrestagaren att inom viss tid åtgärda eftersläpande underhåll eller bristfälligt underhåll/skötsel av Hyresobjekt. Om Hyrestagaren inom sådan tid inte åtgärdat vad som ålagts denne äger Uthyraren rätt att ta sådant Hyresobjekt ur trafik och disponera Hyresobjektet/Hyresobjekten för åtgärdande av bristerna på Hyrestagarens bekostnad. Under

den tid som Uthyraren disponerar Hyresobjekt ska Hyrestagaren erlägga Hyra, vilket framgår av avsnitt 17.

7.4.2 Uthyraren kan även ålägga Hyrestagaren att inom viss tid åtgärda eftersläpande underhåll eller bristfälligt underhåll av HVK.

7.5 Hyrestagarens ansvar att tillgängliggöra Hyresobjekt för Uthyraren

7.5.1 Hyrestagaren är skyldig att ställa Hyresobjekten till Uthyrarens förfogande för Uthyrarens Underhåll i enlighet med Parternas planering. Uthyraren har rätt att förfoga över Hyresobjekten under skälig tid för dessa arbeten. Som framgår av avsnitt 17 utgår Hyra även för den tid då Uthyraren genomför Uthyrarens Underhåll.

7.5.2 Det åligger Hyrestagaren att på egen bekostnad flytta/transportera Hyresobjekt till och från avlämningsplatsen för Uthyrarens Underhåll.

7.5.3 Det åligger Hyrestagaren att på egen bekostnad flytta Hyresobjekten till och från närmaste verkstad som nyttjas för Hyrestagarens ordinarie underhåll eller annan av Uthyraren anvisad plats för åtgärdande av eventuell Konstruktionsbrist som Uthyraren ansvarar för samt för åtgärdande av brister i Uthyrarens Underhåll. Hyrestagaren ska anmäla ankomsttidpunkt till verkstad till Uthyraren eller till den Uthyraren anvisar.

7.6 Hyrestagarens ansvar att följa föreskrifter och rutiner samt förbehåll för Dokumentation

7.6.1 Hyrestagaren är skyldig att följa av Uthyraren vid var tid anvisade föreskrifter och rutiner. Dessa föreskrifter, rutiner samt rutiner för ändringar framgår av **Bilaga 3**.

7.6.2 Hyrestagaren har rätt att erhålla Dokumentation i enlighet med vad som anges i avsnitt 14 nedan. Hyrestagaren är skyldig att följa de förbehåll avseende nyttjanderätt mm som anges i avsnitt 14. Ett agerande i strid med förbehållen kan innebära intrång i annans immateriella rättigheter, med eventuella rättsliga påföljder som konsekvens. Hyrestagaren ska hålla Uthyraren skadeslös för Hyrestagarens eventuella överträdelser av immateriella rättigheter.

7.7 Hyrestagarens ansvar att rapportera i fordonsdatabas

7.7.1 I enlighet med **Bilaga 3** ankommer det på Hyrestagaren att rapportera i den fordonsdatabas som Uthyraren anvisar. I **Bilaga 3** framgår även de närmare föreskrifterna mm för vad som ska rapporteras i angiven fordonsdatabas.

7.8 Hyrestagarens medverkan vid bestämmande av omfattning av upprustning

7.8.1 Hyrestagaren har möjlighet att framställa önskemål om upprustningens omfattning, som skiljer från den preliminära omfattning som framgår av **Bilaga 3**, avseende Hyresobjekten.

7.8.2 Som framgår av punkten 8.4.1 nedan är det Uthyraren som beslutar om den slutliga omfattningen av upprustningen.

7.9 Hyrestagarens ansvar för reservdelar och HVK samt specialverktyg

7.9.1 Hyrestagaren ska uppfylla de krav avseende reservdelar, HVK och specialverktyg som framgår av **Bilaga 3**.

7.9.2 Hyrestagaren ska iaktta samma skyldigheter som framgår av punkten 7.1.1 ovan avseende de reservdelar, HVK och specialverktyg som Hyrestagaren handhar med anledning av detta Avtal.

7.10 Hyrestagarens ansvar att möjliggöra revisioner för Uthyraren

7.10.1 Hyrestagaren ska tillse att Uthyraren ges möjlighet att genomföra revisioner eller på andra sätt kontrollera Hyrestagarens operatörer, underhållsleverantörer eller andra leverantörer för att säkerställa bland annat att underhållsarbete utförs på angivet sätt samt för att kontrollera kvaliteten i underhållsåtgärderna.

7.11 Hyrestagarens medverkan till vidareutveckling mm

7.11.1 Hyrestagaren är skyldig att medverka till vidareutveckling av drift, underhåll och förvaltning av Hyresobjekten, vilket regleras vidare i **Bilaga 3**.

7.12 Hyrestagarens rapporteringsskyldigheter mm

7.12.1 Efter Hyrestagarens utredning som utvisar Konstruktionsbrist på Hyresobjekt eller fel hänförligt till Uthyrarens Underhåll åligger det Hyrestagaren att snarast anmäla felet samt tillse att, efter Uthyrarens begäran, Hyresobjektet förs till verkstad i enlighet med punkt 7.5.3. Hyrestagaren ska till anmälan bilägga den utredning som gjorts för att konstatera Konstruktionsbristen respektive felet i Uthyrarens Underhåll.

7.12.2 Hyrestagaren ska iaktta de skyldigheter om rapportering mm som anges i avsnitt 15.

7.12.3 Om Uthyraren inte har fullgjort sina åtaganden avseende Uthyrarens Underhåll enligt Avtalet, eller om detta inte utförts fackmannamässigt, ska Hyrestagaren utan dröjsmål reklamera det bristfälliga underhållet till Uthyraren.

7.12.4 Hyrestagaren ska på egen bekostnad sköta om och/eller hjälpa Uthyraren i alla de praktiska ärenden som berör Hyresobjekten och hänför sig till skadereglering, registrering och andra av försäkringsbolag, myndigheter eller motsvarande krävda administrativa eller praktiska åtgärder. Det åligger Hyrestagaren att anmäla skada på Hyresobjekt i enlighet med punkt 23.1 och **Bilaga 4** samt anmäla till Uthyrarens försäkringsbolag att skada är reglerad när skadan är slutreglerad.

7.12.5 Inträffar sådan omständighet som anges i punkterna 29.1.1 (i), (ii) och (iii) samt 29.1.2 (iv) nedan ska Hyrestagaren omedelbart informera Uthyraren härom.

7.13 Hyrestagarens ansvar avseende Underhållsansvarig enhet

7.13.1 Hyrestagaren ansvarar för att säkerställa att det finns en Underhållsansvarig enhet samt att denna enhet uppfyller de krav som ställs på en Underhållsansvarig enhet.

7.13.2 Hyrestagaren ska till Uthyraren anmäla vem som är Underhållsansvarig enhet. Som framgår av punkt 8.7 nedan ankommer det på Uthyraren att rapportera in i relevant fordonsregister vem som är Underhållsansvarig enhet.

7.14 Hyrestagarens åtagande avseende garantier

7.14.1 Hyrestagaren ska iaktta de garantivillkor som gäller för Hyresobjekten och iaktta de skyldigheter som anges i avsnitt 15.

7.15 Hyrestagarens ansvar att tillhandahålla verkstad

7.15.1 Hyrestagaren är skyldig att fritt tillhandahålla befintlig lokal/spårplats och nödvändiga faciliteter för besiktningar av Hyresobjekt, Uthyrarens eller annans garantiarbeten i enlighet med punkt 15.7 nedan samt för Uthyrarens åtgärdande av Konstruktionsbrist och för åtgärdande av fel i Uthyrarens Underhåll.

7.15.2 Hyrestagaren ska eftersträva att i möjligaste mån tillgängliggöra verkstad/depå för Uthyraren så att ombyggnationer/installationer kan genomföras på sådan verkstad. Planering och samverkan av sådana aktiviteter görs i varje enskilt fall.

7.16 Hyrestagarens ansvar vid försenad avlämning

7.16.1 Om Hyrestagaren finner det sannolikt att ett Hyresobjekt inte kan ställas till Uthyrarens förfogande vid fastlagd tidpunkt för Uthyrarens underhåll ska Hyrestagaren utan dröjsmål meddela detta till Uthyraren samt ange orsaken till förseningen och om möjligt ny inlämningstidpunkt.

7.16.2 Vid försenad inlämning/avlämning gäller att Hyrestagaren ska betala vite (utöver ordinarie Hyra). Vite utgår per kalenderdygn och ska utgöra samma belopp som hyran per dygn för den tid som förseningen varar. Vite utgår utan begränsning för hela förseningsperioden.

7.16.3 Vid försenad återlämning av Hyresobjekt i samband med Avtalets upphörande, eller vid Avtalets upphörande för viss fordonsindivid/vissa fordonsindivider, gäller att Hyrestagaren ska betala Hyra för den tid (hela dygn) förseningen varar, vilket framgår av avsnitt 17 nedan, samt erlägga vite. Vitesbeloppet ska utgöra samma summa som hyresbeloppet per dygn.

7.17 Hyrestagarens ansvar för Ersättningsfordon

7.17.1 Hyrestagaren har samma ansvar och skyldigheter avseende Ersättningsfordon som denne har för Hyresobjekt under den tid Hyrestagaren har ansvaret för Ersättningsfordon.

8 Uthyrarens ansvar och åtaganden

8.1 Uthyrarens generella ansvar

8.1.1 Uthyraren ansvarar gentemot Hyrestagaren för alla de åtaganden och skyldigheter som stadgas i Avtalet avseende Uthyrarens ansvar, oavsett om det är Uthyraren eller någon av Uthyraren anlitad leverantör som har genomfört eller ska genomföra åtagandet. Uthyraren har således rätt att sätta annan i sitt ställe och därmed rätt att anvisa annan som Hyrestagaren exempelvis ska avlämna/avhämta Hyresobjekt, HVK eller annat hos, oavsett om det uttryckligen anges i Avtalet eller inte.

8.2 Uthyrarens ansvar vid försening

8.2.1 Uthyraren ansvarar för tillgängliggörandet av Hyresobjekten vid hyresperiodens början, om inte annat överenskommits mellan parterna. Är sådan leverans försenad gäller att Hyrestagaren inte ska betala Hyra för den tid (hela dygn) förseningen varar. Härutöver ska ingen påföljd utgå för försening.

8.2.2 Om Hyresobjekt inte är tillgängligt för trafik till följd av att Uthyrarens underhåll och upprustning enligt punkterna 8.3 och 8.4 tar längre tid i anspråk än vad som är planerat samt att detta beror på förhållande som Uthyraren ansvarar för, gäller att Hyrestagaren inte ska betala Hyra för den tid (hela dygn) som Hyresobjektet inte är tillgängligt. Härutöver ska ingen annan påföljd gälla för här angivna förhållanden.

8.3 Uthyrarens ansvar för tungt underhåll

8.3.1 Uthyraren ansvarar för sådant tungt underhåll som framgår av **Bilaga 3**.

8.4 Uthyrarens ansvar för upprustning

8.4.1 Uthyrarens upprustningsåtagande och den preliminära omfattningen av erforderlig upprustning framgår av **Bilaga 3**. Uthyraren äger rätt att ensamt bestämma om den slutliga omfattningen av upprustningen, efter att ha beaktat Hyrestagarens och andra hyrestagares behov och önskemål avseende upprustningens omfattning.

8.5 Uthyrarens planeringsansvar

8.5.1 Uthyraren ansvarar för planering av Uthyrarens Underhåll samt för fördelning av ersättningsfordon och HVK.

8.5.2 Uthyraren och Hyrestagaren är skyldiga att samverka, på sätt som framgår av avsnitt 9 nedan, så att denna planering kan genomföras på ett för Uthyrarens fordonsflotta och Hyrestagarens verksamhet ändamålsenligt sätt. Uthyraren beslutar därefter om och när underhålls- eller upprustningsåtgärder som påverkar nyttjandet av Hyresobjekt ska utföras.

8.5.3 Vid varje tillfälle då Hyresobjekt tas om hand för Uthyrarens underhåll ska skälig start- och sluttidpunkt för arbetet fastställas i god tid innan arbetet påbörjas.

8.6 Upplysning om garantier

8.6.1 Uthyraren ska upplysa Hyrestagaren om vilka garantier som gäller för respektive Hyresobjekt, se vidare under avsnitt 15.

8.7 Uthyrarens ansvar för rapportering av Underhållsansvarig enhet

8.7.1 Uthyraren ansvarar för att, efter Hyrestagarens anmälan om Underhållsansvarig enhet, rapportera in i relevant fordonsregister vem som är Underhållsansvarig enhet.

8.7.2 Uthyraren står ansvaret för de konsekvenser som kan uppkomma om Uthyraren inte med rimlig skyndsamhet, efter att Uthyraren från Hyrestagaren har erhållit anmälan om Underhållsansvarig enhet, rapporterar in Underhållsansvarig enhet till relevant fordonsregister.

8.8 Uthyrarens bristande underhåll och upprustningar

8.8.1 Uthyraren ska, efter reklamation från Hyrestagaren, på egen bekostnad och med den skyndsamhet som omständigheterna påkallar undersöka förhållandet och om reklamation är grundad åtgärda det bristfälliga underhållet och/eller upprustningen.

8.8.2 För sådan tid som Hyrestagaren inte kan disponera Hyresobjekten på grund av Uthyrarens åtgärdande av brister enligt punkt 8.7.1 ovan äger Hyrestagaren rätt till nedsättning av hyran enligt avsnitt 17 nedan.

8.8.3 Uthyraren har rätt att istället för nedsättning av hyran ställa Ersättningsfordon till Hyrestagarens förfogande. Skulle ersättningsfordonet inte vara likvärdigt med det felaktiga Hyresobjektet ska skälig nedsättning av hyran ske. Nedsättning av hyran kan dock inte ske t.ex. med hänvisning till att ersättningsfordon har andra val och tillval eller att det felaktiga Hyresobjektet hade annan, av Hyrestagaren monterad, utrustning som t.ex. biljettmaskiner.

8.8.4 Hyrestagaren äger inte rätt till annan kompensation för de fel och brister som anges i denna punkt 8.8 än vad som uttryckligen anges ovan, eller uppkommit på grund av att Hyresobjekten inte underhållits på rätt sätt.

8.9 Uthyrarens ansvar vid Konstruktionsbrist mm

8.9.1 Efter Hyrestagarens anmälan om och konstaterad Konstruktionsbrist ska Uthyraren tillse att felet avhjälps. För den tid (hela dygn) som erfordras för att avhjälpa Konstruktionsbrist och under vilken Hyresobjektet inte kan disponeras av Hyrestagaren äger Hyrestagaren rätt till nedsättning av hyran enligt avsnitt 17 nedan.

8.9.2 Uthyraren har rätt att istället för nedsättning av hyran ställa ersättningsfordon till Hyrestagarens förfogande. Skulle ersättningsfordonet inte vara likvärdigt med det felaktiga Hyresobjektet ska skälig nedsättning av hyran ske. Nedsättning av hyran kan dock inte ske t.ex. med hänvisning till att ersättningsfordon har andra val och tillval eller att det felaktiga Hyresobjektet hade annan, av Hyrestagaren monterad, utrustning som t.ex. biljettmaskiner.

8.9.3 Hyrestagaren äger inte rätt till annan kompensation för de fel och brister som anges i denna punkt 8.9 än vad som uttryckligen anges ovan.

9 Parternas samverkan

9.1 Parterna skall fortlöpande samarbeta med varandra avseende samtliga frågor som rör detta Avtal, och särskilt vad gäller planering av underhåll, upprustningar och ändringsarbeten. Samverkan mellan Parterna skall vara lojal och affärsmässig och utgå från Avtalets villkor. När så är påkallat skall endera Part sammankalla till möte för att behandla frågor som rör tidpunkter för underhåll, upprustning och ombyggnation etc.

10 Avlämnande/överlämning

10.1 Vid överlämnande av Hyresobjekt från Hyrestagaren till Uthyraren eller från Uthyraren till Hyrestagaren ska den som överlämnar informera om överlämnandet i skälig tid före avlämnandet samt säkerställa att mottagande sker.

10.2 Risken och ansvaret för Hyresobjekt övergår när Hyresobjekt har tillgängliggjorts på anvisad plats i enlighet med aviserad tidplan.

11 Hantering av önskad förändring av Hyresobjekt

11.1 Respektive Part ska meddela den andra Parten om behov av eller förslag på ändringar av Hyresobjekten. Parterna ska gemensamt samverka om genomförandet av eventuella förändringar samt om provning och framtagande av underlag för genomförande inklusive uppdatering av Dokumentation.

11.2 Genomförande av ändringar sker efter bindande uppdrag från Hyrestagaren och upphandling av Uthyraren och ska föranleda översyn och eventuell justering av hyran (se avsnitt 18).

11.3 Som framgår av bland annat punkten 7.2.1 (iv) har Hyrestagaren inte rätt att själv vidta förändringar avseende Hyresobjekten utan Uthyrarens skriftliga godkännande i förväg.

12 Installation av viss utrustning

12.1 Uthyraren har rätt att, och ska på begäran av Hyrestagaren, komplettera och/eller installera utrustning på Hyresobjekten som erfordras t ex enligt beslut av Trafikverket eller motsvarande banupplåtare eller annan myndighet eller som krävs för uppfyllandet av Avtalet.

12.2 Hyrestagaren har rätt att, efter skriftligt godkännande från Uthyraren, installera egen utrustning (såsom biljettmaskin eller liknande) på Hyresobjekten.

13 Besiktning under hyresperioden

13.1 Hyrestagarens och Uthyrarens rätt att genomföra besiktningar under avtalstiden regleras i **Bilaga 3**.

14 Dokumentation, föreskrifter och rutiner

14.1 Rätten till dokumentation mm

14.1.1 Uthyraren äger all rätt till Dokumentationen såvida inte denna ägs av annan, till exempel fordonstillverkaren. Annans äganderätt till Dokumentationen innebär att det föreligger begränsningar för den som har nyttjanderätt till Dokumentationen, bl a vad avser omfattningen eller förändringar i Dokumentationen.

14.1.2 Hyrestagaren har endast rätt att använda Dokumentation för det arbete som regleras i Avtalet. Dokumentationen ska vara konfidentiell (sekretessbelagd) och Hyrestagaren äger inte rätt att delge Dokumentation till tredje man, såvida inte Uthyraren givit skriftligt medgivande därtill. Även efter Uthyrarens medgivande till att Hyrestagaren lämnar ut Dokumentation till tredje man, så ankommer det på Hyrestagaren att tillse att denne tredje man inte lämnar ut eller använder Dokumentationen för andra syften än vad Uthyraren medgivit (genom ingående av sekretessavtal eller liknande). Det ankommer på Hyrestagaren att hålla Uthyraren skadeslös avseende eventuella överträdelser av nyttjanderätter och andra rättigheter till Dokumentationen.

14.1.3 Uthyraren ska till Hyrestagaren överlämna eller anvisa Dokumentation för Hyresobjekten i enlighet med **Bilaga 3** och **Bilaga 5**. Hyrestagarens rättigheter att nyttja Dokumentationen framgår av **Bilaga 5**.

14.1.4 Hyrestagaren åtar sig att vid upphörande av hyresperioden, efter Uthyrarens val, återlämna eller förstöra all Dokumentation (och kopior därav), oavsett på vilka media denna har lagrats.

14.1.5 Bestämmelserna om sekretess för Dokumentationen gäller även efter detta Avtals upphörande, dock inte beträffande information som Hyrestagaren kan påvisa blivit allmänt tillgänglig eller enligt vad som följer av lag eller annan författning.

14.2 Förändring i myndighetsföreskrifter eller liknande

14.2.1 Om myndighetsföreskrifter eller föreskrifter och instruktioner enligt avtal med Trafikverket eller motsvarande banupplåtare och Uthyrarens föreskrifter eller instruktioner skiljer sig åt ska Part omedelbart meddela den andra Parten detta.

14.3 Uthyrarens rätt att ändra föreskrifter och rutiner

14.3.1 Uthyraren äger rätt att fortlöpande under hyresperioden ändra villkoren för användandet av Hyresobjekten. Sådana förändringar ska meddelas av Uthyraren genom skriftliga föreskrifter som ska utgöra del av Hyrestagarens åtagande. I samband med att sådana skriftliga föreskrifter meddelas Hyrestagaren ska Uthyraren ange från och med vilken tidpunkt som de förändrade föreskrifterna ska träda i kraft. Skulle en förändring vara av väsentlig art ska förändringen ske i samråd med Hyrestagaren.

14.3.2 Hyrestagaren ska på egen bekostnad följa de instruktioner för rapportering som Uthyraren eller den Uthyraren utsett vid var tid har utfärdat. Rutiner för rapportering föreskrivs i **Bilaga 3**.

15 Garanti och tillhörande frågor

15.1 Som framgår av punkten 8.6 ska Uthyraren upplysa Hyrestagaren om vilka garantier som gäller för respektive Hyresobjekt. De närmare föreskrifterna om garantierna framgår av **Bilaga 6**.

15.2 Hyrestagaren är skyldig att under hyrestiden hantera de rättigheter och skyldigheter som följer av de garantivillkor som gäller för respektive Hyresobjekt. Hyrestagaren är skyldig att, i enlighet med respektive garantivillkor, under hyrestiden för Uthyrarens räkning noggrant följa upp, bevaka och utan dröjsmål anmäla fel, skador och brister på Hyresobjekten där garantiåtaganden gäller från fordonstillverkaren eller Uthyrarens underhålls-, upprustningsleverantör och/eller annan relevant leverantör.

15.3 Anmälan ska ske till Uthyraren eller till den Uthyraren anvisat.

15.4 I Hyrestagarens åtagande ingår att Hyrestagaren ska bevaka samt medverka i godkännandeproceduren för systemgaranti och i förekommande fall garanti för driftssäkerhet och driftstillgänglighet. För det fall Hyrestagaren brister i sin uppföljning och bevakning av garantiåtaganden ska, om Uthyraren så begär, Hyrestagaren ersätta Uthyraren för de kostnader underlåtenheten förorsakat.

15.5 På Uthyrarens begäran ska Hyrestagaren administrera och bevaka sådant som faller inom fordonstillverkarens eller Uthyrarens underhålls-, upprustningsleverantörs och/eller annan relevant leverantörs garantiansvar. Sådan administration ska ske så att garantivillkoren upprätthålls och enligt de instruktioner som fordonstillverkaren och Uthyrarens underhålls- och/eller upprustningsleverantör anvisar.

15.6 Uthyraren, eller den Uthyraren anvisar, bedömer snarast efter reklamation/underrättelse från Hyrestagaren om förhållandet utgör garantiansvar.

15.7 Uthyraren, Uthyrarens underhålls-, upprustningsleverantör och/eller annan relevant leverantör samt fordonstillverkaren har rätt att utföra garantiarbeten och garantibesiktningar i Hyrestagarens verkstad. Hyrestagaren är skyldig att tillhandahålla befintlig lokal samt media för sådana arbeten.

16 Utbildning

16.1 Fordonsleverantörsutbildning

16.1.1 För det fall utbildningsmöjligheter finns i pågående leveransprojekt avseende Hyresobjekten ska Uthyraren verka för att Hyrestagaren kan erhålla samma utbildning som Uthyraren som erbjuds av fordonstillverkaren rörande Hyresobjekten.

16.1.2 Uthyraren ska informera Hyrestagaren om tillgängliga utbildningar. Om utbildning inte längre tillhandahålls av fordonstillverkaren för Hyresobjekten åligger det Hyrestagaren att själv ordna med erforderlig utbildning.

16.2 Utbildning tillhandahållen av Uthyraren

16.2.1 Uthyraren erbjuder möjligheten att tillhandahålla genomgångar av Avtalet och den ansvarsfördelning som Avtalet stadgar avseende roller och ansvar, för Hyrestagaren och/eller Hyrestagarens operatörer, underhållsleverantörer eller andra relevanta leverantörer.

17 Hyra samt andra avgifter

17.1 Hyra ska utgå i enlighet med **Bilaga 2**.

17.2 Hyran innefattar ersättning för finansiering och administration samt förvaltning, underhåll (dock inte sådant underhåll som Hyrestagaren svarar för) och upprustningar enligt Avtalet samt ersättning för Uthyrarens försäkring. I hyran ingår vidare Ersättningsfordon (se **Bilaga 1**) i mån av tillgång samt HVK i mån av tillgång.

17.3 Hyran anges exklusive mervärdesskatt. Utöver Hyra ska Hyrestagaren erlägga mervärdesskatt samt andra skatter och avgifter (svenska eller utländska) som rör Hyresobjekten eller hyresförhållandet liksom utökade underhållskostnader eller utökad upprustning som Uthyraren är skyldig att utföra eller som Hyrestagaren begärt eller förorsakat.

17.4 Förändringar i Hyresobjekten, till exempel i enlighet med punkten 8.4.1, ska föranleda översyn och eventuell justering av hyran.

17.5 Hyra utgår för den tid då Uthyraren genomför Uthyrarens Underhåll. Hyra utgår även för period då Hyresobjekt repareras, med anledning av skador som uppkommit i Hyresobjekt oavsett om det är Hyrestagaren eller Uthyraren som stått risken för Hyresobjekten när skadan uppkom.

17.6 Under den tid som Uthyraren disponerar Hyresobjekt för att åtgärda eftersläpande och/eller bristfälligt underhåll enligt punkt 7.4 ska Hyrestagaren erlägga Hyra.

17.7 För det fall att Ersättningsfordon ingår i hyran i enlighet med **Bilaga 1**, utgår inte någon ytterligare ersättning/hyra för nyttjandet av Ersättningsfordonet under period då Uthyraren disponerar ett Hyresobjekt för utförande av sådant underhåll eller annat åtagande som ankommer på Uthyraren enligt detta Avtal.

17.8 Vid försenad leverans från Uthyraren till Hyrestagaren i samband med hyresperiodens början gäller att Hyrestagaren inte ska betala Hyra för den tid (hela dygn) förseningen varar.

17.9 Oavsett vad som anges i punkten 17.5 ovan äger Hyrestagaren rätt till nedsättning av hyran för den tid (hela dygn) som Hyrestagaren inte kan disponera Hyresobjekten på grund av Uthyrarens åtgärdande av bristande underhåll enligt punkterna 8.8.2 och 8.9.1 ovan. Hyresreduktion utgår endast för den tid som erfordras för avhjälpandet av felet (dvs tid för åtgärdandet av bristande underhåll och Konstruktionsbrist). I tiden som erfordras för avhjälpandet av felet ingår inte tiden för eventuella transporter av Hyresobjekt eller väntetider av något slag.

17.10 Hyra för Hyresobjekt utgår så länge Hyresobjektet är i Hyrestagarens besittning respektive inte återställts till anvisad mottagare, även i det fall att avtalstiden har löpt ut.

17.11 Kostnader för drift, såsom banavgifter, el, bränsle och abonnemangsavgifter (som t ex för telefon och ERTMS) ingår inte i Hyran, och ska betalas av Hyrestagaren.

18 Ändring av Hyra

18.1 Uthyraren äger rätt att höja hyran till följd av ökade kostnader för exempelvis ränta, finansiering, administration, underhåll, upprustningar, försäkring, ersättningsfordon och HVK samt annat som ska ingå i hyran (såsom ansvar/kostnader för Konstruktionsfel mm).

18.2 För det fall att sådana kostnader eller utgifter som anges i punkt 18.1 ovan skulle minska ska hyran på motsvarande sätt reduceras.

18.3 Vid sådan höjning eller sänkning av Hyra ska de principer som legat till grund för fastställande av angiven Hyra tillämpas.

18.4 Om ett Hyresobjekt presterar högre kilometerantal per år än vad som anges i **Bilaga 2**, äger Uthyraren rätt att kompensera sig härför från Hyrestagaren.

18.5 Om ökade kostnader skulle uppstå för Uthyraren till följd av skatter, myndighetsavgifter, kreditpolitiska åtgärder eller liknande pålagor under hyres-, leasing- eller annat finansieringsavtal mellan Uthyraren och Ägaren avseende Hyresobjekten, äger Uthyraren rätt att kompensera sig härför från Hyrestagaren genom att justera hyran, varvid Hyrestagaren ska få del av grunderna för de regleringar som föranleder den ökade kostnaden. För det fall att dessa kostnader skulle minska ska Uthyraren på motsvarande sätt ersätta Hyrestagaren genom nedsättning av hyran.

18.6 Uthyraren har rätt att justera hyran om Uthyraren, till följd av villkoren för köp av Hyresobjekten från fordonstillverkaren, tvingas utge ett högre pris än det som angivits i Uthyrarens avtal med fordonstillverkaren, exempelvis till följd av prisjustering som är bindande för Uthyraren, förändringar i valutakurs eller till följd av beslutade ändringar/tilläggsarbeten. Detsamma gäller om Uthyraren drabbats av utgifter eller kostnader som sammanhänger med Hyresobjekt eller hyresförhållandet såsom indexjusteringar, skatter eller kostnader för transport, försäkring, tull och dylikt. Om hyran justeras enligt detta stycke ska Hyrestagaren få del av grunderna för de regleringar som föranleder den ökade kostnaden. Vad nu sagts ska även gälla för det fall överenskommelse träffas om tillval till Hyresobjekten.

18.7 I hyran ingår upprustningar i den omfattning som framgår punkt 8.4.1 och **Bilaga 3**. Om omfattningen av upprustningen är större än den som anges i **Bilaga 3** ska hyran höjas med beaktande av sådan merkostnad.

19 Betalning

19.1 Hyra ska betalas kvartalsvis i förskott mot faktura.

19.2 Hyra liksom samtliga Hyrestagarens övriga betalningar enligt Avtalet ska erläggas kontant mot faktura utan rätt till kvittning.

19.3 Betalning ska erläggas 30 dagar från fakturadatum.

19.4 Vid dröjsmål med betalning utgår dröjsmålsränta enligt vid var tidpunkt gällande räntelag.

20 Hyrestagarens rätt till ersättning för kostnader

20.1 Om Hyrestagaren, efter godkännande av Uthyraren, genomför och bekostar underhåll som Uthyraren ansvarar för ska Hyrestagaren ersättas för redovisade faktiska kostnader. Uthyraren bestämmer om ersättningen ska göras genom betalning mot utställd faktura eller genom reglering via hyran.

21 Avstående från ytterligare anspråk

21.1 Hyrestagaren äger inte framställa krav på ersättning eller andra anspråk mot Uthyraren i anledning av hinder av nyttjandet av Hyresobjektet, än vad som framgår i Avtalet om nedsättning av Hyran under viss period. Sådan omständighet kan inte heller av Hyrestagaren åberopas som skäl till befrielse, helt eller delvis, från förpliktelse enligt detta Avtal.

22 Underuthyrning och upplåtelse m.m.

22.1 Hyrestagaren äger rätt att underuthyra eller på annat sätt upplåta Hyresobjekten till annan ("**Underhyrestagaren**") endast efter Uthyrarens skriftliga godkännande. Denna rätt att underuthyra eller på annat sätt upplåta Hyresobjekten är begränsad till att avse sådan underhyrestagare som är att anse som Godkänd Hyrestagare i enlighet med Aktieägaravtalet. Uthyraren ska inte oskäligen vägra att ge Hyrestagaren sådant godkännande om de i denna punkt uppställda villkoren är uppfyllda. Om sådant skriftligt godkännande lämnas ska, då Uthyraren så begär, särskilt av Uthyraren tillhandahållet underuthyrningsavtal användas.

22.2 Det åligger Hyrestagaren att tillse att villkoren i detta Avtal upprätthålls samt att Underhyrestagaren underrättas om dessa villkor. Villkoren för underuthyrning får inte stå i strid med villkoren i Avtalet och det åligger Hyrestagaren att försäkra sig om att Uthyrarens och Ägarens rättigheter samt Hyrestagarens skyldigheter enligt Avtalet upprätthålls. Det är därför av stor vikt att Underhyrestagaren underrättas om Uthyrarens och, i förekommande fall, Ägarens ägande- och/eller nyttjanderätt.

22.3 Hyrestagaren ansvarar gentemot Uthyraren, och i förekommande fall Ägaren, för Underhyrestagarens rätta uppfyllande av Avtalet. Underuthyrningen påverkar inte Avtalets giltighet.

22.4 Det ankommer på Hyrestagaren att tillse att Underhyrestagaren skriftligen bekräftar att underuthyrningen upphör automatiskt om och när Avtalet eller Avtalet avseende visst/vissa Hyresobjekt upphör att gälla.

22.5 Uthyraren har inget ansvar gentemot Hyrestagaren eller Underhyrestagaren avseende dessa parters avtal eller rättigheter/skyldigheter.

23 Förlust av eller skada på Hyresobjekt, HVK mm

23.1 Hyrestagaren ska omgående underrätta Uthyraren om varje skada genom inrapportering i fordonsdatabas. Hyrestagaren ska omgående anmäla försäkringsrelaterade skador till Uthyraren samt i övrigt följa **Bilaga 4**. Det åligger även Hyrestagaren att underrätta Uthyraren och Uthyrarens försäkringsbolag när en skada är reglerad.

23.2 Hyrestagaren står risken för Hyresobjekt när Hyrestagaren har övertagit ansvaret för Hyresobjekt i enlighet med avsnitt 10 ovan och ansvarar således oberoende av vållande för all förlust av eller skada på Hyresobjekt. Detta gäller med undantag under tid då ansvaret för Hyresobjekten åvilar Uthyraren eller dennes ombud (såsom under tid då risken har övergått till Uthyraren vid utförande av underhåll för vilket Uthyraren svarar) eller om Hyrestagaren kan visa att förlusten eller skadan orsakats av Uthyraren eller dennes ombud.

23.3 Om Hyresobjekt skadas under tid då Hyrestagaren står risken, ska Hyrestagaren ansvara för samtliga kostnader relaterade till reparation av skadan. Som framgår av avsnitt 17 ska Hyrestagaren erlägga Hyra under den tid reparation pågår.

23.4 Om Hyresobjekt skadas under tid då Uthyraren står risken, ska Uthyraren ansvara för samtliga kostnader relaterade till reparation av skadan. Hyrestagaren ska erlägga Hyra under den tid reparation pågår. Uthyraren ska underrätta Hyrestagaren om skada av betydelse för dennes verksamhet.

23.5 Om Hyresobjekt totalförstörs under tid då Hyrestagaren står risken upphör Avtalet att gälla för sådant Hyresobjekt. Hyrestagaren ska därvid till Uthyraren erlägga dels samtliga obetalda förfallna hyror och andra belopp för Hyresobjektet jämte dröjsmålsränta, dels det högre värdet av Uthyrarens bokförda restvärde för Hyresobjektet eller det belopp som Uthyraren kan komma att erlägga till Ägaren/finansiär.

23.6 Om Hyresobjekt totalförstörs under tid då Uthyraren står risken upphör Avtalet att gälla för sådant Hyresobjekt och Hyrestagaren ska till Uthyraren erlägga samtliga obetalda förfallna hyror och andra belopp jämte dröjsmålsränta.

23.7 Hyrestagaren ansvarar på samma sätt för HVK, övrig utrustning och verktyg som tillhör Uthyraren efter det att Hyrestagaren har mottagit dessa. Detta innebär att vad som angetts ovan i detta avsnitt 23 avseende Hyresobjekt ska tillämpas på samma sätt på Uthyrarens HVK, övrig utrustning och verktyg.

24 Skada orsakad av Hyresobjekt

24.1 Hyrestagaren är, oberoende av vållande, ensam ansvarig för alla skador som Hyresobjekten kan orsaka person eller egendom liksom för varje annan skada, även vad avser tredje man. Hyrestagaren ska hålla Uthyraren och Ägaren skadeslösa från eventuella krav i sådana hänseenden.

24.2 Undantaget från Hyrestagarens ansvar ovan är när risken/ansvaret för Hyresobjekt har övergått till Uthyraren/annan i enlighet med avsnitt 10 ovan.

25 Försäkring

25.1 Under hyrestiden har Hyrestagaren allt ansvar för Hyresobjekten på sätt anges i avsnitten 23-24 ovan. Det åligger Hyrestagaren att se till att Hyresobjekten är försäkrade.

25.2 Hyrestagaren ska, för att bl.a. täcka ansvar enligt avsnitten 23-24 ovan ha tecknat och under hyrestiden upprätthålla erforderlig ansvarsförsäkring för Hyresobjekten. Ansvarsförsäkringen ska minst inkludera:
(a) skydd för skada genom levererad egendom (produktansvar),
(b) utökat skydd vid skada på omhändertagen egendom, inklusive nyckelförlust, samt
(c) lagstadgad försäkring enligt 3 kapitlet Järnvägslagen

25.3 Uthyraren tecknar, primärt för sin del, egendomsförsäkring för Hyresobjekten och HVK. Kostnaden för Uthyrarens försäkring ingår i hyran för Hyresobjekten.

25.4 Hyrestagaren äger rätt att teckna egendomsförsäkring för sådan utrustning som inte omfattas av Uthyrarens egendomsförsäkring.

25.5 Vid val mellan försäkringsanspråk ska, för egendomsskada för det som täcks av Uthyrarens egendomsförsäkring enligt punkt 25.3, Uthyrarens egendomsförsäkring ianspråktas och för ansvarsskador ska Hyrestagarens ansvarsförsäkring ianspråktas. Uthyrarens ansvarsförsäkring kan endast tas i anspråk om det visats att skada uppkommit på grund av handhavande som Uthyraren ansvarar för.

25.6 Om Uthyrarens egendomsförsäkring ska ianspråktas får denna försäkring endast nyttjas av Hyrestagaren på nedan angivna villkor. Vid underuthyrning ansvarar Hyrestagaren för att Underhyrestagaren uppfyller dessa villkor och instruktioner.

i) För att Hyrestagaren ska äga rätt att nyttja Uthyrarens egendomsförsäkring ska Hyrestagaren följa de villkor som följer av Avtalet med bilagor – särskilt vad gäller **Bilaga 3** och **Bilaga 4** – som vid var tid utfärdats av Uthyraren. Därtill kommer de bestämmelser som följer av från tid till annan gällande försäkringsvillkor.

ii) Om Hyrestagaren inte följer dessa villkor och instruktioner och det får till följd att en skada inte kan ersättas av Uthyrarens försäkringsbolag är Hyrestagaren själv ansvarig för att ersätta skadan i enlighet med vad som gäller enligt Avtalet.

iii) Hyrestagaren får inte ianspråkta Uthyrarens egendomsförsäkring utan att Uthyraren på förhand har lämnat sitt godkännande till detta.

25.7 Om Uthyraren inte har meddelat annat ska Hyrestagaren i samtliga försäkringsfall företräda Uthyraren i förhållande till skadelidande, svara för att erforderlig utredning och reglering kommer till stånd, samt hålla Uthyraren informerad. Hyrestagaren får inte ingå för Uthyraren bindande åtaganden.

25.8 Uthyraren har rätt att på begäran ta del av försäkringsbevis, försäkringsbrev och försäkringsvillkor avseende försäkringar som Hyrestagaren ska teckna för Hyresobjekten, dock inte uppgifter om kommersiella villkor såsom premier, rabatter etc. Hyrestagaren är skyldig att på Uthyrarens begäran, förse Uthyraren med kopior av försäkringsbevis.

25.9 Hyrestagaren ska för Uthyraren redovisa bevis om att förnyad försäkring tecknats senast en (1) månad före det att befintlig försäkring löper ut. Om Uthyraren finner att försäkringsgivaren eller försäkringsvillkoren inte är godtagbara kan Uthyraren begära att försäkringen omplaceras eller omförhandlas.

26 Ansvarsbegränsningar

26.1 Uthyraren har, utöver vad som anges i avsnitt 8 ovan, inget ansvar gentemot Hyrestagaren för hinder i nyttjandet av Hyresobjekten.

26.2 Uthyraren kan aldrig bli skyldig att utge mer ersättning eller på annat sätt kompensera Hyrestagaren för fel och brister utöver vad Uthyraren kan erhålla från fordonsleverantör eller annan, i enlighet med avtal med sådan leverantör.

26.3 Hyrestagaren ska inte i något fall vara skyldig att till Uthyraren utge ersättning för indirekt skada, förutom vad avser dröjsmålsränta eller skadestånd/annan ersättning som Uthyraren kan tvingas utge till finansiär.

27 Force majeure

27.1 Part är inte ansvarig för skada som beror av händelse utanför Parts kontroll såsom myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, lockout, bojkott, blockad eller annan liknande omständighet. Förbehållet ifråga om strejk, lockout, bojkott och blockad gäller inte om Part själv vidtar eller är föremål för sådan konfliktåtgärd.

27.2 Skulle någon av de omständigheter som nämnts ovan eller andra liknande omständigheter som Part inte kan råda över, inträffa, vilka påverkar Parterna, och föreligga under mer än 30 dagar är Uthyraren berättigad att, utan skyldighet att erlägga skadestånd, efter eget val helt eller delvis häva Avtalet.

27.3 Föreligger hinder för Hyrestagaren att verkställa betalning eller vidta annan åtgärd på grund av omständigheter som anges i inledningen till första stycket i punkt 27.1 ska detta inte utgöra grund för uppsägning enligt avsnitt 29 nedan. Dröjsmålsränta ska dock utgå i enlighet med punkten 19.4 för sådan tid under vilken betalning inte erlägges på grund av sådan omständighet.

28 Uthyrarens rätt att överlåta Avtalet eller Hyresobjekt

Uthyraren äger rätt att till annan överlåta eller pantförskriva sina rättigheter och skyldigheter enligt Avtalet. Uthyraren äger vidare rätt att överlåta Hyresobjekt till annan i de fall där Uthyraren äger Hyresobjektet. I samtliga fall ska Uthyraren göra förbehåll för Hyrestagarens rättigheter enligt Avtalet. Hyrestagaren ska medverka vid de åtgärder som må befinnas lämpliga i syfte att säkerställa överlåtelsen eller pantförskrivningens giltighet i förhållande till tredje man.

29 Avtalets upphörande

29.1 Uthyrarens rätt att säga upp Avtalet

29.1.1 Uthyraren äger säga upp Avtalet till omedelbart upphörande om:

(i) Hyrestagaren inställer sina betalningar, ansöker om företagsrekonstruktion (eller sådan beslutas beträffande Hyrestagaren), begär eller inleder ackordsförhandlingar, försätts i

konkurs, träder i likvidation eller annars på påvisbara grunder kan befaras vara på obestånd;

(ii) Hyrestagaren avtalar om ytterligare rättigheter för Underhyrestagaren än vad Hyrestagaren har i förhållande till Uthyraren enligt detta Avtal

(iii) Ändringar införs i kommunallagen, annan författning eller faktiska omständigheter inträffar som innebär grundläggande förändringar för Aktieägarna, och/eller deras trafikbolag, så att dessa inte längre kan uppbära skatt.

(iv) Hyrestagaren agerar i strid med punkt 7.2 Nyttjande och handhavande av Hyresobjekten.

29.1.2 Uthyraren äger rätt att säga upp Avtalet, efter att anmaning lämnats och Hyrestagaren inte vidtagit rättelse inom 15 dagar från anmodan, om;

(i) Hyrestagaren underlåter att i rätt tid erlägga förfallet belopp enligt Avtalet;

(ii) Hyrestagaren vanvårdar Hyresobjekt eller på något sätt hindrar Uthyraren från att utföra besiktning av väsentlig betydelse för Uthyraren;

(iii) Hyrestagaren på annat sätt åsidosätter bestämmelse i Avtalet och sådant åsidosättande är väsentligt,

(iv) det, på påvisbara grunder, föreligger en risk för att Hyrestagaren inte kommer att fullgöra sina betalningsförpliktelser enligt Avtalet eller annan förpliktelse mot Uthyraren.

29.1.3 Uthyraren äger rätt att säga upp Avtalet med tolv (12) månaders varsel om Avtalet har förlängts med fem (5) år, i enlighet med punkt 4.2 ovan.

29.2 Följder av Avtalets upphörande

29.2.1 Om Avtalet upphör att gälla, oavsett skäl härtill, ska Hyresobjekten återställas och återlämnas till Uthyraren, i enlighet med vad som anges i avsnitt 30 nedan.

29.2.2 Hyrestagaren ska till Uthyraren betala dels samtliga obetalda förfallna hyror jämte dröjsmålsränta och expeditionsavgift, dels samtliga kostnader för genomförande av återtagande och lösen av finansiering av Hyresobjekten. Därutöver ska Hyrestagaren erlägga ett belopp motsvarande resterande hyror för hyresperioden och andra belopp som Hyrestagaren ska erlägga enligt Avtalet samt skadestånd motsvarande vad Uthyraren kan tvingas utge till tredje man. Uthyraren ska erhålla full kostnadstäckning.

29.2.3 Har Uthyraren anskaffat Hyresobjekten på Hyrestagarens uppdrag ska Hyrestagaren dessutom erlägga Hyra fram till dess att ny hyrestagare har ingått avtal med Uthyraren avseende hyra av Hyresobjekten. När ny hyrestagare har ingått sådant avtal ska Hyrestagaren garantera fullgörandet av hyresbetalningar och övriga betalningar till Uthyraren enligt Avtalet från sådan ny hyrestagare. Sådan garanti behöver inte utställas av Hyrestagaren om den nya hyrestagaren är Aktieägare eller om särskilt avtal om övertagande av ansvar för spårfordon ingåtts med sådan som enligt Aktieägaravtalet kan överta sådant ansvar. För det fall att Uthyraren inte kan hyra ut Hyresobjekt med full kostnadstäckning ska Hyrestagaren, när Hyresobjektet har anskaffats för dennes räkning, täcka bristen eller vara skyldig att förhyra Hyresobjektet.

29.2.4 Det åligger Uthyraren att efter uppsägning omgående vidta erforderliga åtgärder för omsättning/uthyrning av Hyresobjekten på affärsmässiga villkor. Om det vid sådan omsättning/uthyrning inflyter ersättning till Uthyraren ska det från den i punkten 29.2.3 angivna ersättningen från Hyrestagaren dras av belopp motsvarande vad Uthyraren erhållit eller erhåller vid omsättning av Hyresobjekten genom försäljning, förnyad uthyrning eller på annat sätt eller vad som erläggs eller garanteras av annan. Hyrestagaren ska dock aldrig gottskrivas ett högre belopp än Uthyrarens fordran med anledning av uppsägningen. Överskjutande belopp ska således tillfalla Uthyraren.

29.2.5 Är Hyrestagaren sådan regional kollektivtrafikmyndighet (RKTM) eller aktiebolag, till vilket befogenheten att ingå avtal om allmän trafik har överlämnats av RKTM enligt 3 kap 2 § första stycket Kollektivtrafiklagen, ska Hyrestagaren, om Uthyraren så begär, förvärva Hyresobjekten från Uthyraren.

29.2.6 Samtliga kostnader i samband med ett eventuellt återtagande av Hyresobjekten ska betalas av Hyrestagaren.

29.2.7 Vid upphörande av detta Avtal ska Uthyraren inte, utöver vad som följer av detta Avtal, ha något ansvar för förluster som Hyrestagaren därvid kan lida.

30 Återställande och återlämnande av Hyresobjekt

30.1 Då Avtalet upphör att gälla ska, såvida inte annat överenskommes, Hyresobjektet samt av Uthyraren tillhandahållna komponenter och annan utrustning, på Hyrestagarens bekostnad och risk, återlämnas till av Uthyraren angiven adress i Sverige på överenskommen tidpunkt.

30.2 Hyrestagarens ansvar för Hyresobjekten, komponenter och annan utrustning upphör inte förrän Uthyraren, eller annan (såsom ny Godkänd hyrestagare) kvitterat mottagandet av dessa.

30.3 Vid överlämnandet ska Hyresobjekten vara i motsvarande skick som vid ursprungliga mottagandet med undantag för förändringar som är en följd av normalt slitage. Om Uthyraren inte meddelar annat ska Hyrestagaren ta bort egen utrustning (såsom biljettmaskin eller liknande) och återställa Hyresobjekten, såvida inte annat överenskommits. Avvikelser i underhållsstatus och slitage regleras enligt **Bilaga 3**.

30.4 Uthyraren ska utföra besiktning avsedd att kontrollera Hyresobjektens skick och att föreskrivet underhåll har utförts. Hyrestagaren äger rätt att närvara vid besiktningen och resultatet ska skriftligen redovisas till Hyrestagaren. Om brist konstateras vid besiktningen ska Hyrestagaren underrättas därom för åtgärdande av bristen. Om Hyrestagaren inte inom skälig tid åtgärdat brister som fastställs vid besiktningen äger Uthyraren rätt att vidtaga erforderliga åtgärder på Hyrestagarens bekostnad.

30.5 Om Hyrestagaren så önskar kan Uthyraren i stället låta vidta erforderliga reparations- och upprustningsåtgärder på Hyrestagarens bekostnad.

30.6 Samtliga kostnader i samband med återställandet/återlämnande ska bekostas av Hyrestagaren.

30.7 Vad som anges ovan i detta avsnitt 30 ska tillämpas oavsett om hela Avtalet upphör att gälla eller om Avtalet upphör att gälla för ett eller flera Hyresobjekt.

31 Efterställningsvillkor

31.1 De Hyresobjekt som hyrs ut under detta Avtal ägs av eller kan komma att ägas av finansiärer eller är eller kan komma att bli pantsatta till säkerhet för finansiering.

31.2 Genom ingåendet av detta Avtal är Hyrestagaren införstådd med att denne inte förvärvar någon äganderätt till Hyresobjekten samt att de begränsade rättigheter som Hyrestagaren har till Hyresobjekten vid varje tillfälle är efterställda sådan finansiärs, respektive sådan panthavares rätt till Hyresobjekten.

32 Ändrade ägarförhållanden

32.1 Är Hyrestagaren aktiebolag, till vilket befogenheten att ingå avtal om allmän trafik har överlämnats av RKTM enligt 3 kap 2 § första stycket Kollektivtrafiklagen, ska Hyrestagaren omedelbart upplysa Uthyraren om förestående eller inträffade förändringar i ägarbilden för Hyrestagaren. Uthyraren ska inom 90 dagar från mottagandet av sådana uppgifter meddela om Avtalet ska upphöra att gälla eller ifall Avtalet ska bestå. Medgivande till ägarförändring ska

inte på något sätt anses innebära något medgivande till att utfärdade garantiförbindelser eller liknande frisläpps, såvida inte ny ägare har utställt motsvarande garantiförbindelse samt Uthyraren har godkänt denna.

33 Meddelanden

33.1 Har meddelande, som rör Avtalet, av Part avsänts till den andra Parten i rekommenderat brev under dennes i Avtalet angivna adress (eller den adress som vid meddelandets avsändande var för Part känd såsom ny adress), ska meddelandet anses har kommit den andra Parten tillhanda tredje dagen efter avsändandet. Har meddelandet sänts genom elektronisk form ska detta anses ha kommit Parten tillhanda 24 timmar efter avsändandet.

34 Kontaktuppgifter

34.1 Uthyrarens kontaktperson för detta Avtal är:

Jan Eriksson, Fordonsförvaltare, AB Transitio, Drottninggatan 92, 6 tr., 111 36 Stockholm, je@transitio.se, tel. 070-823 60 41.

34.2 Hyrestagarens kontaktperson för detta Avtal är:

[ ]

34.3 För det fall att kontaktperson byts ut åligger det den Parten, som bytt ut kontaktperson, att skyndsamt meddela den andra Parten om vilken den nya kontaktpersonen är samt ange kontaktuppgifter till denne.

35 Sekretess

35.1 Parterna förbinder sig att inte till utomstående lämna ut eller yppa information om innehållet i Avtalet med undantag för vad som följer av lag, annan författning eller av regler för börs eller auktoriserad marknadsplats eller av detta Avtal. Detta gäller även efter Avtalets upphörande.

35.2 Som framgår av punkten 14.1.5 ovan gäller sekretess för Dokumentation som har lämnats till Hyrestagaren eller med Uthyrarens godkännande via Hyrestagaren till annan. Sekretess avseende Dokumentationen bör särskilt beaktas under Avtalstiden och efter Avtalets upphörande.

36 Tillägg eller ändringar

36.1 Avtalet innehåller allt vad som avtalats mellan Parterna. Överenskommelser om tillägg eller ändringar av Avtalet måste, för att vara gällande, ske skriftligen och undertecknas av Parterna, med undantag av i) sådana föreskrifter som omnämns i punkten 14.3 ovan, (ii) där så uttryckligen angivits i Avtalet, eller iii) bilagorna till detta Avtal.

36.2 Uthyraren har ensidig rätt att justera bilagorna till detta Avtal och kommer årligen genomföra en översyn av **Bilagorna 1, 2, 4 och 6** så att dessa är korrekta i sitt innehåll. Översyn av **Bilaga 3 och 5** kommer att genomföras när så är lämpligt.

37 Tillämplig lag

Svensk materiell rätt äger tillämpning på detta Avtal.

38 Tvist

Tvister angående detta Avtal ska slutligt avgöras genom skiljedom enligt reglerna för Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstitut. Skiljenämnden ska bestå av tre skiljemän. Skiljeförfarandet ska äga rum i Stockholm och på svenska språket.

39 Avtalshandlingar och tolkningsregler

39.1 Följande bilagor utgör en del av Avtalet.

Bilaga 1	Hyresobjekten
Bilaga 2	Hyra.
Bilaga 3	U1. Beskrivning av ansvar och rättigheter vid underhåll och nyttjande av Transitios hyresobjekt
Bilaga 4	Villkor och anvisningar för utnyttjande av Transitios egendomsförsäkring.
Bilaga 5	Nyttjanderätt till Dokumentationen och andra immateriella rättigheter
Bilaga 6	Gällande garantier

39.2 Bilagor kan komma att ändras eller läggas till Avtalet. Även bilagor som tillkommit i efterhand utgör en del av Avtalet.

39.3 Vid eventuell motstridighet mellan Avtalet och bilagorna ska Avtalet äga företräde och bilagorna ska gälla ovan i angiven ordning. Detta gäller dock inte den tidsperiod som Hyresobjekten hyrs på, där den tidsperiod som anges i **Bilaga 1** är den tidsperiod som ska ha företräde (för hyresperiod och Avtalstid).

Detta Avtal har upprättats i två exemplar, varav Parterna har tagit var sitt.

Stockholm ~~2019-~~ 28/1 2020

AB TRANSITIO

.....

Stefan Kallin

Lycksele den 22/1 2020

LÄNSTRAFIKEN I VÄSTERBOTTEN AB

.....

Harriet Söder

Hyresavtal ABT – Länstrafiken i Västerbotten AB 2020

Hyresobjekt **Bilaga 1**

Fordonsnummer	Bet	From	Tom
9032	Regina 2-v.	*	*
9062	Regina 2-v.	2010-08-25	2023-12-31

Under hyresperioden kan följande fordon tillfälligt ersätta ovanstående fordon (ersättningsfordon)

Fordonsnummer	Bet
9016	Regina 2-v.
9017	Regina 2-v.

Automatiska förlängningar av hyresperioden mm framgår av 4 § Hyresavtalet.

* Fordon utan from och tom datum kommer under perioden att övertas från annan hyrestagare.

Regina 9062	3 337 000 kr
Regina 9032	3 098 000 kr*

*Hyra debiteras fr.o.m. den dag fordon övertas från tidigare hyrestagare Årshyra som anges är vid Transitios nuvarande

finansieringskostnad.
Årshyran justeras vid behov efter ändrade: finansieringskostnader, kostnader för fordonsförvaltning eller övriga omkostnader.

För total körsträcka per fordon över 250 000 km/år tillkommer för tungt underhåll och upprustning 2,11 kr/fordonskm för 2-vagnars Regina och 2,79 kr/fordonskm för 3-vagnars Regina. Dessa nivåer gäller utifrån nuvarande underhållsberäkningar.

Ovanstående hyra gäller fr.o.m. 2020-01-01 och tills vidare och avser helårsvärden.